
Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1996 - 1997 (*)

10 SEPTEMBRE 1997

PROPOSITION DE LOI

**modifiant les articles 318 à 323 de la
nouvelle loi communale, relatifs à la
consultation populaire communale**

(Déposée par MM. Louis Michel,
Louis Vanvelthoven, Mme Pierrette
Cahay-André, MM. Claude Eerdekens
et Luc Willems)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 10 avril 1995, en vigueur depuis bientôt deux ans, contient un certain nombre d'imperfections ou d'insuffisances que la présente proposition de loi entend combler.

La présente proposition constitue l'application de notre proposition de révision du Titre III de la Constitution visant à insérer en son article 41 des dispositions nouvelles relatives à la consultation populaire.

Il est en effet apparu au cours des travaux préparatoires de la loi du 10 avril 1995 que notre Constitution ne permettait pas à une loi d'imposer au pouvoir communal l'organisation d'une consultation populaire demandée par un certain pourcentage d'électeurs.

Or, telle est bien l'intention des auteurs de la présente proposition qui souhaitent qu'au-delà du seuil de 10 % prévu à l'article 318 de la nouvelle loi communale, la consultation populaire soit obligatoirement organisée.

(*) Troisième session de la 49ème législature

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1996 - 1997 (*)

10 SEPTEMBER 1997

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de artikelen 318
tot 323 van de nieuwe gemeentewet
betreffende de gemeentelijke
volksraadpleging**

(Ingediend door de heren Louis Michel,
Louis Vanvelthoven, mevrouw Pierrette
Cahay-André, de heren Claude Eerdekens
en Luc Willems)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wet van 10 april 1995, die weldra twee jaar van kracht zal zijn, bevat een aantal onnauwkeurigheden of onvolkomenheden die dit wetsvoorstel poogt weg te werken.

Dit voorstel is de toepassing van ons voorstel tot herziening van titel III van de Grondwet strekkende tot invoeging in artikel 41 van nieuwe bepalingen betreffende de volksraadpleging.

Tijdens de parlementaire voorbereidingen van de wet van 10 april 1995 is namelijk gebleken dat onze Grondwet stelt dat een wet de gemeentelijke overheid niet mag verplichten een volksraadpleging te organiseren op verzoek van een bepaald percentage van kiezers.

Dat is echter precies wat de indieners van dit voorstel nastreven; ze zijn immers de mening toegedaan dat bij overschrijding van het in artikel 318 van de nieuwe gemeentewet bepaalde percentage, de volksraadpleging verplicht moet worden georganiseerd.

(*) Derde zitting van de 49ste zittingsperiode

La présente proposition fait une distinction entre les communes à faible densité de population et les autres.

Par ailleurs, la présente proposition de loi souhaite abaisser le seuil de dépouillement obligatoire prévu par la loi du 10 avril 1995. Ce seuil serait analogue au pourcentage des habitants de la commune qui soutiennent une demande de consultation populaire avec un minimum de 10 % (20 % pour les petites communes).

Enfin, la présente proposition de loi introduit dans le Titre XV de la nouvelle loi communale un certain nombre de nouvelles dispositions visant à améliorer le fonctionnement de la consultation populaire communale.

L. MICHEL
L. VANVELTHOVEN
P. CAHAY-ANDRE
C. EERDEKENS
L. WILLEMS

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 318 de la nouvelle loi communale, inséré par la loi du 10 avril 1995, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 318. - Le conseil communal peut, soit d'initiative, soit à la demande des habitants de la commune, décider de consulter les habitants de la commune sur des matières visées aux articles 117, 118, 119, 121, 122 et 135 § 2.

L'initiative émanant des habitants de la commune doit être soutenue par au moins 10 % des habitants. Lorsque la commune comporte moins de 25.000 habitants, ce pourcentage est porté à 20 %.»

In dit voorstel wordt een onderscheid gemaakt tussen de dunbevolkte gemeenten en de andere.

Voorts streven de indieners van dit voorstel naar een verlaging van het in de wet van 10 april 1995 bepaalde percentage dat aan de volksraadpleging moet hebben deelgenomen om tot de stemopneming over te gaan. Dat percentage zou overeenstemmen met het percentage inwoners van de gemeente dat de volksraadpleging steunt, met een minimum van 10 % (20 % voor de kleine gemeenten).

Tot slot voert dit voorstel in titel XV van de nieuwe gemeentewet een aantal nieuwe bepalingen in die ertoe strekken de werking van de gemeentelijke volksraadpleging te verbeteren.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 318 van de nieuwe gemeentewet, ingevoegd bij de wet van 10 april 1995, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 318. - De gemeenteraad kan, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de inwoners van de gemeente, beslissen de inwoners te raadplegen over de aangelegenheden als bedoeld in de artikelen 117, 118, 119, 121, 122 en 135, §2.

Het initiatief dat uitgaat van de inwoners van de gemeente moet worden gesteund door ten minste 10 % van de inwoners. Zo de gemeente minder dan 250.000 inwoners telt, wordt dat percentage opgetrokken tot 20.

Art. 3

Un article 318*bis*, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

«Art. 318*bis*. - Tout habitant de la commune, sans aucune distinction de nationalité, domicilié depuis six mois au moins dans la commune, possédant un droit de séjour illimité peut, s'il a atteint l'âge de 16 ans, demander une consultation populaire. Il doit également être invité à participer à toute consultation populaire.».

Art. 4

Dans l'article 319, alinéa 1er, de la même loi, inséré par la loi du 10 avril 1995, les mots «électeurs communaux» sont remplacés par les mots «habitants de la commune».

Art. 5

A l'article 321 de la même loi, inséré par la loi du 10 avril 1995, sont apportées les modifications suivantes:

1° au 2°, les mots «qui n'ont pas la qualité d'électeur communal» sont remplacés par les mots «qui ne répondent pas aux conditions fixées à l'article 318*bis*»;

2° cet article est complété par l'alinéa suivant:

«A ce moment, le conseil communal est tenu d'organiser une consultation populaire.».

Art. 6

L'article 322 de la même loi, inséré par la loi du 10 avril 1995, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 322. - Peuvent seuls participer à la consultation populaire les citoyens de la commune qui satisfont aux conditions visées à l'article 1er, § 1er, de la loi électorale communale, sans préjudice de l'article 318*bis*.

La participation à la consultation populaire n'est pas obligatoire.

Chaque participant a droit à une voix.

Le scrutin est secret.

La consultation ne peut avoir lieu que le dimanche. Les participants sont admis au scrutin de 8 à 13

Art. 3

In dezelfde wet wordt een artikel 318*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

Art. 318*bis*. - Elke inwoner van de gemeente, zonder onderscheid van nationaliteit, die sinds ten minste zes maanden zijn woonplaats heeft in de gemeente en een onbeperkt verblijfsrecht geniet, kan, indien hij de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt, om een volksraadpleging verzoeken. Hij moet eveneens worden uitgenodigd aan elke volksraadpleging deel te nemen.»

Art. 4

In artikel 319, eerste lid, van de dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 10 april 1995, wordt het woord «gemeenteraadskiezers» vervangen door de woorden «inwoners van de gemeente».

Art. 5

In artikel 321 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 10 april 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tot 2° de woorden «die niet de hoedanigheid van gemeenteraadskiezer hebben» worden vervangen door de woorden «die niet voldoen aan de in artikel 318*bis* opgesomde voorwaarden»;

2° dit artikel wordt aangevuld met het volgende lid:

«Op dat ogenblik dient de gemeenteraad een volksraadpleging te organiseren.»

Art. 6

Artikel 322 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 10 april 1995, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 322. - Enkel de burgers van de gemeente die voldoen aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 1, §1, van de nieuwe gemeentewet mogen aan de volksraadpleging deelnemen, onverminderd artikel 318*bis*.

De deelname aan de volksraadpleging is niet verplicht.

Elke deelnemer heeft recht op een stem.

De stemming is geheim.

De volksraadpleging mag enkel op een zondag worden gehouden. De deelnemers kunnen hun stem uitbren-

heures. Ceux qui se trouvent dans le local de vote avant 13 heures, sont encore admis au scrutin.

Il n'est procédé au dépouillement que si un pourcentage des habitants de la commune identique à celui des habitants qui ont soutenu le demande de consultation, a participé à la consultation à condition que ce pourcentage atteigne au moins 10 % des habitants et 20 % lorsque la commune comporte moins de 25.000 habitants.

Si la consultation populaire est organisée à l'initiative du conseil communal, il n'est procédé au dépouillement que si au moins 10 % des habitants de la commune ont participé à la consultation ou 20 % s'il s'agit d'une commune comportant moins de 25.000 habitants.»

Art. 7

Dans l'article 323, alinéa 4, de la même loi, inséré par la loi du 10 avril 1995, le mot «électeurs» est remplacé par les mots «habitants de la commune».

10 juillet 1997

L. MICHEL
L. VANVELTHOVEN
P. CAHAY-ANDRE
C. EERDEKENS
L. WILLEMS

gen tussen 8 en 13 uur. Zij die zich vóór 13 uur in het stemlokaal bevinden, mogen hun stem nog uitbrengen.

Tot stemopneming wordt slechts overgegaan indien een percentage van de inwoners van de gemeente dat gelijk is aan dat van de inwoners die het verzoek om een raadpleging hebben gesteund, aan de volksraadpleging heeft deelgenomen, op voorwaarde dat dat percentage ten minste overeenstemt met 10 % van de inwoners en 20 % zo de gemeente minder dan 25.000 inwoners telt.

Als de volksraadpleging georganiseerd wordt op initiatief van de gemeenteraad, wordt slechts tot stemopneming overgegaan indien ten minste 10 % van de inwoners van de gemeente aan de raadpleging heeft deelgenomen of 20 % zo de gemeente minder dan 25.000 inwoners telt.»

Art. 7

In artikel 323, vierde lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 10 april 1995, wordt het woord «kiezers» vervangen door de woorden «inwoners van de gemeente».

10 juli 1997